

Takwer iþlne norwálmor

HANNAH
SUNDERLAND

Vytvorin draija
nedokonaki lundia
dokonakiþ þár?

IKAR

Takmer
úplne
norwálska

HANNAH
SUNDERLAND

Preložila Tamara Chovanová

IKAR

Hannah Sunderland
VERY NEARLY NORMAL

Originally published in the English language
by HarperCollins Publishers Ltd. Under the title
Very Nearly Normal © Hannah Sunderland 2020
Hannah Sunderland asserts the moral right to be acknowledged
as the author of this work.

Translation © 2021 by Tamara Chovanová
Jacket design © by Barbara Baloghová
Slovak edition © 2021 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7597-3

*Mame, ockovi a každému, kto si niekedy
pripadal ako troska.*

~ Kapitola jeden

Valil sa proti mne huf detí a tínedžerov, ktorých práve vypustili zo žalára, teda zo školy, a ja som ako vždy plávala proti prúdu. Ešte nedávno som bola ako oni – cítila som, že mám právo robiť, čo sa mi zachce, predstava, že ja by som zlyhala, neprichádzala do úvahy, takisto pomyslenie, že zo-starnem, a smrť bola len fiktívna cieľová stanica. Ale teraz – po rokoch totálnych sklamaní – sa ten pocit, pocit, že mám na to právo, zmenil na sebaľútosť, úvahám, že som zlyhala, sa nedalo vyhnúť, starnúť som už začala a smrť sa mi zdala čosi ako pokojná dovolenka.

Celé roky, odkedy som dospela a zmenila som sa z bezstarostného mladého stvorenia na zatrpknutú, vyšinitú babu, ktorá nič neurobí dobre, kládla som si otázku: *Ako môže človek s takými veľkými snami dosiahnuť tak málo?* Chcela som písať a chcela som, aby ľudia čítali, čo som napísala. Chcela som vidieť, ako niekto vo vlaku číta moju knihu, a cítiť v hrudi hrdosť. Chcela som, aby karta s mojím menom ležala na polici v kníhkupectve Waterstone. Ešte stále som túžila po tom všetkom. Pod posteľou mi ležal dokončený rukopis, slová pokryté prachom. Poslala som ho do sveta v snahe splniť si ten sen, ale nevyšlo to tak, ako som plánovala.

Jednoducho som zlyhala. Z každej stránky.

Zlyhala som vo všetkom, čoho som sa dotkla.

Mohli by ste mi dať najkrajší, najvzácnejší kvet na svete, a v mojich rukách by sa za desať minút zmenil na hnilobu.

Vždy mi išlo najlepšie zlyhanie, ale najsmiešnejšie bolo, že moje prvé zlyhanie som si nespôsobilá sama. Zavinili ho rodičia, keď mi dali to absurdné meno! Celým menom sa totiž volám Matilda Effie Heatonová, ale od ôsmich rokov som odmietala používať to prvé meno, lebo ľudia ma často podpichovali, aby som predviedla svoje telekinetické schopnosti, a pýtali sa ma, prečo ma slečna Honey nevyzdvihla zo školy. Ale v skutočnosti nebola chyba v celom mene, nie, chyba bola v iniciálkach. Presne tak, moje iniciálky sú vlastne *Meh*.

Meh: *Univerzálny miléniový termín na všetko, čo je neinšpiratívne, tuctové.*

Pred pár rokmi som rozmýšľala, že si zmením meno a vynechám *Matildu*, ale ten postup sa mi zdal taký zložitý, že som sa tým napokon nezaťažovala. Nikto nepoužíval to meno, pokiaľ nešlo o niečo oficiálne, alebo keď som nahnevala mamu – čo sa stávalo dosť často –, a vtedy používala moje úplné meno, aby ma nazlostila.

Keď som sa blížila k Bobbyho obchodu na rohu, siahla som do vrečka a vybrala som peňaženku. Pozrela som na bankomatovú kartu a videla som tam vyrazené striebornými písmenami celé meno. Prstami s odlupujúcim sa zeleným lakom na nechtoch som vytukala PIN a stisla som sumu dvadsať libier. Bankomat sa mi takmer vysmial, odmietol moju žiadosť a ponúkol mi desiatku.

„No dobre!“ precedila som cez zuby a vzala som desiatku.

Aj v tomto smere som zlyhala, na žiadnom z mojich trápnych účtov som nemala úspory.

Ale nebojte sa, tým sa to nekončí. To nie sú moje jediné zlyhanie.

Nepodarilo sa mi nič viac než preflákať tri jednotvárne, nudné roky na univerzite a v zrelom veku, dvadsaťosemročná, som sa ešte vždy neodstáhovala od rodičov a nezačala som žiť vlastným životom. Jednoducho som sa vrátila ako poštový holub do mesta, kde som sa narodila, na predmestie Birminghamu, ktoré sa preslávilo tým, že z neho pochádzala televízna moderátorka Emma Willisová, bol tam veľký park a tri kilometre odtiaľ nie až taký slávny kruhový objazd, možno najstarší v celej Británii.

Zlyhanie by nebolo také výrazné, keby som okolo seba nemala more ľudí, ktorí bez námahy dosahovali vysokú úroveň. Videla som ich hrdé tváre na internete, do skorých ranných hodín som zostávala hore a pomaly som sa mučila prezeraním nekonečného radu fotografií mojich úspešných „priateľiek“ pózujúcich na balkónoch vo svojich londýnskych bytoch. Všetky držali v rukách poháre so šumivým Cristalom, pripíjali si na povýšenie a pritom objímali okolo pliec svojho snúbenca s ľadovomodrými očami a hrudníkom ako Khal Drogo z *Hry o tróny*. Jednou z nich bola zhodou okolností moja „najlepšia kamoška“ Kate, v tejto chvíli zrejme smerovala do kaviarne, kde som sedela ja – pravdepodobne so sexi novým účesom, ledva čakala, aby mi oznámila vzrušujúce novinky o tom, v čom v poslednom čase vynikala.

V čom to je? Čo títo ľudia vedia, čo ja neviem? Chýbala som v škole, keď preberali tému *Ako si neposrať život?* Alebo mi od narodenia chýbali pazúry, ktoré ľudia využívali, aby sa predrali na vrchol?

Nič v mojom živote nesplnilo očakávania. Každá moja snaha bola odsúdená sa krach.

Moje zlyhania boli implicitne nastavené. V skutočnosti som vynikala jedine v tom, že som žila dosť dlho, aby som na vlastné oči videla každé zdrvivúce sklamanie, ktoré som zhŕňala ako chamtivý obor na fazuľovom výhonku.

Mojím smerom sa pomaly šuchtalo dievča, dlhé gaštanové vlasy sa mu leskli, padali cez plece. Hravo flirtovalo s chudučkým chlapcom, ten pozorne počúval každé slovo. Pleť mala bezchybnú, v jej veku som mala aj ja peknú pleť, až po rokoch mračenja sa mi na čele zjavili vrásky. Dievča malo sukňu hore strategicky vyhrnutú, aby jej bolo čo najviac vidieť stehná, no zrolovaná látka vyvolávala dojem, že má ovisnuté brucho.

O pár rokov sa jej vyduje pneumatika, pomyslela som si pesimisticky. Keď som prechádzala okolo tých zaľúbencov, chlapec mi plecom vrazil do pleca. Vrhol na mňa krátky pohľad, pery vykryvil v úškrne a znova venoval pozornosť zaujímavejšiemu objektu.

Ak bude mať to dievča šťastie, tento románik sa skončí ešte pred letnými prázdninami. Vždy lepšie, ak sú romániky dospievajúcich dievčat sladké a krátke. Inak bude mať tá šťastná tínedžerka o desať rokov dve vreštiace deti a bude bývať v nájomnom byte, v ktorom jej partner nebude tráviť veľa času, lebo bude donekonečna ťahať nočné v depe a zahýbať jej s Kathy z dispečingu.

Vždy som si myslela, že zaľúbiť sa v pätnástich a žiť s tým partnerom celý život musí byť hrozne depresívne. No dobre, je to romantická predstava, ale neposkytuje čas na omyly a tie sú niekedy to najzaujímavejšie v živote.

Aspoň láska bola čosi, v čom som rada zlyhala, najmä pri spätnom pohľade na smutnú zbierku chalanov, ktorých som sa v minulosti pokúšala ľúbiť. Nevieť, či je to tým, že som priveľmi priberčivá, alebo mi jednoducho nie je súdené poznať lásku nebeskú, o akej písal Richard Curtis, a ja som mu skočila na lep. Možno sa vám žije inak, keď vyzeráte ako Keira Knightlyová, ale nikdy sa mi nestalo, že by sa niekto zjavil na mojom prahu s transparentom a vyznal mi nehybnú lásku.

Odvrátila som pohľad od zaľúbencov a zamierila som na hlavnú ulicu, z okoloidúceho auta dunel grime a prehlušoval

upokojujúce tóny alternatívnej hudby z playlistu, ktoré mi zneli v ušiach.

Nemyslíte si, dúfam, že som bola neznesiteľné decko, ktorému hovoria, že môže byť, kým chce, robiť, čo chce, a svet je gombička. Teda, bola som taká, ale nikdy som nemala veľkolepé predstavy, kto som a čo dokážem. No fakt, ak sa mi podarí prežiť deň a nikoho vážne nezraniť, nič nerozbiť a nechtiac nikoho neuraziť, taký deň považujem za výhru. Na základe dlhoročných osobných skúseností viem jedno – ak sa zmierite s tým, že ste lúzerka a všetko, čo robíte, sa skončí fiaskom, že ste len psie hovno prilepené na podrážke, hneď budete lepšie pripravená na to, čo vám hodí do cesty život lúzerky.

Každému nie je súdené zmeniť svet, aj keď nám v čase dospievania hovorili, že je to možné. Keby sme všetci menili svet, potom by v ňom bolo ešte viac chaosu než teraz. Možno to, že som bola lúzerka, bolo mojím spôsobom požehnanie. Možno to, že som nedokázala zmeniť svet, bol môj dar ľudstvu.

Byť lúzerkou by nebolo také ťažké, keby som na všetko zvysoka kašľala. Ale ja som na to v skutočnosti nekašľala a v tom spočívala moja záhuba. Nedokázala som kašľať na to, že mama pri jedení vydáva kakofóniu mľaskavých zvukov, nedokázala som kašľať na to, že moja „priateľka“ Kate má exkluzívny džob a strešný apartmán (zo zásady som doň ani nevkočila). Nedokázala som kašľať na to, že som okašľaná, čo sa prejavovalo v tom, že som nedokázala kašľať na to, čo bolo ostatným ukradnuté. Nevieť, ako to ľudia robili – plávali životom, akoby im niekto vystlal cestu a stačilo, aby kládli nohu pred nohu a cesta si ich nájde. Ja som nikdy nevidela svoju cestu. Bola skrytá pod mojimi zlyhaniami, len tie mi ležali pri nohách ako dávno opadané lístie.

Keď som uvidela kaviareň, zrazu som sa cítila ako pes, ktorého vedú k veterinárovi na sterilizáciu. Cez výklad som vnútri videla Kate, na tvár jej dopadalo slnko a pohrávala sa s hodvábnym prameňom vlasov. Od ľútosti mi zovrelo žalú-

dok, prv než som vošla cez obchytané sklené dvere. Vkročila som dnu a do tváre mi udrela agresívna horúčava ventilátora na plafóne. Nikdy predtým som nebola v tejto kaviarni – hlavne preto, lebo ma odstrašoval starý nábytok, ktorý plnil nový účel, a výdatné dávkovanie kávy pri mletí do kávovaru.

Vpredu som videla Kate, sedela pri stole, ktorý vyzeral ako dve spojené školské lavice. Sedela ležérne, dlhé čierne vlasy úhľadne zviazané do chvosta, nos mala takmer zaborený do displeja na mobile. Chlipkala penu z kapučína, svetlo displeja dodávalo jej tvári modrý nádych.

Toto by ste mali vedieť o Kate.

Boli sme najlepšie kamošky od štyroch rokov. Keď sme sa prvý raz stretli, obe sme boli tak trochu čudáčky bez priateľiek, a tak sme sa na seba nalepili a nejaký čas nám to tak vyhovovalo. Ale časom sa Kate prispôsobila ostatnému svetu, jej najlepšou kamoškou sa stala najobľúbenejšia baba v škole Eloise Posratá Kempshorová (to stredné meno som jej dala, keď v siedmej triede učiteľka vyšla z miestnosti, Eloise vstala a vysmievala sa z mojich ryšavých vlasov).

Ak mám byť úprimná, keď sa Kate šplhala po spoločenskom rebríčku, pokúšala sa vytiahnuť ma hore so sebou, ale nebola som práve najochotnejšia spolupútnička a zhruba po roku sa Kate prestala usilovať, odstrihla spojenie a pustila ma nazad do spoločenskej priepasti, z ktorej som nemala nikdy vyliezť. Kate vždy vedela, čo si má obliecť, ako sa učesať. Nikdy nezmĺkla počas rozhovoru, ani jej nepreblesli hlavou najnevhodnejšie slová a potom ich nevyhĺkla práve vtedy, keď by bolo vhodnejšie nechať si ich pre seba.

Eloise mi ukradla Kate asi pred jedenástimi rokmi a potom sme sa cítili povinné zostať v styku, pokiaľ sa budem držať mimo jej iných priateľiek, mimo jej iného života. Zaujímali sme sa o rozdielne veci, Kate sa venovala svojej klike obľúbených báb a frajerovi, nápadne podobnému hračkárskemu Kenovi, ja som zatiaľ písala, introvertne hľbala a ne-

návidela svet. Vedela som, že priateľky sa neraz odcudzia, ale na rozdiel od väčšiny ľudí sme ani ja, ani Kate jednoducho nemali odvahu priznať, že je po všetkom.

Podišla som k stolu a odtiahla stoličku, Kate ďalej uprene hľadela na displej, ktorý jej svietil v dlani. Odjakživa mala tento nepríjemný zvyk s takým zaujatím sa venovať svojmu telefónu, že často zabúda na spoločnosť, a odtrhnúť ju od neho, to je asi ako pokúšať sa zobudiť Šípkovú Ruženku bez cmukanca.

Podarilo sa mi zhodiť kabát, sadnúť si, prekrižiť nohy a vzdychnúť, až vtedy si Kate všimla, že som tam.

„Effie! Prišla si!“ vyhrkla a odložila mobil, na displeji ešte vždy svietili jej rozhovory – cítila som sa, akoby ma okato podvádzala. Zoširoka sa na mňa usmiala, vrhla pohľad na mobil, potom znova na moju tvár. Bola by som radšej, keby sa prestala tváriť, aká je vzrušená z môjho príchodu. Obe sme vedeli, že nie je vzrušená. „Nevedela som, čo teraz piješ, tak som objednala len pre seba.“

Zúfalo som sa usilovala neurobiť grimasu a neprevrátiť oči.

Celých desať rokov som pila latte, ale ako to mohla vedieť osoba, ktorá ma stále označuje za svoju „najlepšiu kamošku“?

„Kašli na to,“ precedila som cez zuby. „Ja si objednám.“

Nevšímala si, že som pasívne agresívna, a s radosťou sa vrátila do ríše telefónov, ja som vstala a postavila sa do radu.

Chlapík pri pulte bol pekný, pôsobil ako hipster. Hustá čierna brada, ehm, dosť nehygienické, mu siahala takmer po tákku s nezakrytými koláčikmi, úzke bordové džínsy mu pridžali traky.

Privítal ma prehnane nadšeným „zdravím!“ a čakal na moju objednávku. Objednala som si latte a túžobne som pozrela na škoricovú šišku, ležala kúsok odo mňa a cítila som jej chorobne sladkú vôňu. Rozmýšľala som, že si jednu dám, ale obzrela som sa ponad plece na krásnu štíhlu Kate a rozhodla som sa zabudnúť na kalórie.

Pozrela som na baristovu menovku. Stálo tam *Bernard*.

Je Bernard jeho skutočné meno? Alebo ho prijal pri vstupe medzi hipsterov, tak ako si katolíci dávajú nové meno, preletelo mi hlavou.

„Ktorú z našich káv si dnes dáte?“ spýtal sa Bernard.

Zmätené som zdvihla pohľad.

Prijal to ako povzbudenie na vysvetlenie. „Mohli by ste si dať našu domácu kávu z tmavej praženej kávy s horkou príchuťou a podtónom malín a čokolády, alebo našu hostóvskú kávu stredne praženú so zamatovo-karamelovým podtónom.“

Zmätené som naňho pozrela a rozmýšľala som, kedy sa objednávanie kávy stalo čímsi ako skúškou všeobecného rozhľadu skupiny Mastermind. Vlastne skúškou kapacity mozgu.

„Čo mi odporúčate?“ Usilovala som sa nedať najavo, že strácam pôdu pod nohami.

„To závisí výlučne od vašej chute, madam.“ No, veľmi si mi nepomohol...

Keď som počula oslovenie *madam*, zháčila som sa. Cítila som sa ako starena alebo bordelmama.

„Ehm, tú najlacnejšiu.“ Zakončila som vetu stúpajúcou intonáciou, takže to znelo ako otázka.

Lútosťivo sa na mňa usmial, akoby ma považoval za nevzdelanú babu, a vzal si odo mňa peniaze.

Keď som sa vrátila k stolu, Kate mala na výrazne namaľovanej tvári široký úsmev. Ja som mala problém urobiť tie najzákladnejšie ťahy – naniest' si očné linku na obe oči tak, aby mi celá tvár nevyzerala nakrivo, ale Kate sa podarilo stať sa kozmetickým Rembrandtom.

„Tak teda.“ Kate sa usmiala a rozťahla na stole ruky s manikúrou. „Mám veľkú novinu.“

„Vážne? Tak hovor,“ odvetila som asi tak dychtivo, akoby som túžila po nepotrebnéj drenáži koreňového kanálíka.

„Požiadali ma, aby som išla na tri mesiace do Toronta a uzavrela zmluvu medzi našou spoločnosťou a nejakou nóbl

kanadskou firmou. Ak tú zmluvu potvrdia, môžem ísť v tridsiatke do dôchodku.“

„Páni!“ zvolala som závistlivo. „Vezmeš to?“

„Či to vezmem?“ odfrkla si. „To je čo za otázka? Doslova ma prosia, aby som to vzala. Chápeš, zaplatia mi letenku, hotel aj každý kúsok jedla a vína. V podstate je to bezplatná dovolenka, roboty za necht.“

Zelený netvor v mojej hlave vrieskal a strkal hlavu do slučky.

„Ale mala by si si to premyslieť, nie?“ Márne som sa pokúšala odhovoríť ju od toho, aby som prestala mať takú dokonalú a úspešnú kamošku. „Čo Calluma? Čo tvoji rodičia?“

Kate si odfrkla. „Mojí rodičia? Zlatko, ťahá mi na tridsiatku.“ Katine slová ma zasiahli rovno do brucha. Jej sa možno podarilo uniknúť z očistca bývania s rodičmi, ale ja som tam stále trčala. „A pokiaľ ide o Calluma...“ Kate zmlkla a okamžite som vedela, čo príde. Keby ju neprezradila intonácia, potom sa o to postaral jej nechutne spokojný úsmev.

Vedela som, čo odo mňa chce, ale odmietla som to urobiť. Nepozriem na jej ruku.

Môj chabý prejav vzdoru!

Keď som nesklopila zrak, Kate zdvihla ľavú ruku do výšky a vtedy som uvidela ten oválny diamant na dokonale upravenom prstenníku. „Požiadal ma o ruku.“ Na diamant dopadlo zelené neónové svetlo z tabuľky *východ*. Túžila som sa zvrtnúť a využiť ho.

„Teším sa s tebou,“ zaklamala som. Čo iné som mohla povedať?

„Vedela som, že ťa to poteší. Samozrejme, budeš pri tom,“ zatričkovala Kate. Pri pomyslení, že ma natlačí do bledomodrých družičkovských šiat a celý deň sa budem musieť tváriť šťastne, mi skrúcalo útroby. A keby nestačilo, že strávim celý deň s Kate, vedela som, že tam bude aj Eloise Posratá Kempshorová. „Eloise už súhlasila, že bude hlavnou družičkou...“ Bum, a je

to tu! „A už mám osem družičiek, ale niekde nájdeme miesto aj pre teba.“

Miesto aj pre mňa.

Tie slová som si znova a znova prehrávala v hlave. Tá veta ju dokonale vystihovala. Aj mňa. Natlačí ma do svojho slávneho dňa, ako keď som sa v obchode pokúšala natlačiť do džínsov číslo tridsaťšesť a požiadala som predavačku, aby ma podržala za členky, kým som ležala na dlážke a usilovala sa do nich napratať.

Aká som len bola hlúpa, prečo som si nárokovala tú nočnú moru stať sa jednou z Katiných družičiek, keď mala dosť dobrovoľníčok?

„Ďakujem, to bude úžasné.“ Tie slová zo mňa vyliezli ako suché hovno zo zapečených čriev.

„Ale o mne už stačilo,“ Kate znova zdvihla mobil a hľadela na displej. „Ty čo máš nové?“

„Čo mám nové?“ zopakovala som a zúfalo som sa usilovala spomenúť si, čo sa stalo za tie dva mesiace od nášho posledného neznesiteľného stretnutia pri káve. Kate zúriivo klikala nechtami s francúzskou manikúrou do mobilu, vyťukávala esemesku a sústredene sa mračila. Snažila som sa vymyslieť, čo povedať, ale nič mi nenapadlo. Kate aj tak nepočúvala, teda som napokon povedala: „Mama dostala minulý týždeň novú kanvicu.“ Ale nebola to pravda.

Kate neodpovedala, nereagovala, nepočúvala, ďalej ťukala a jej nechty klopotali ako konské kopýtka, zatiaľ čo moje slová sa odrazili od jej osamelej bubliny do atmosféry.

Odpila som si latte a cítila som, ako sa mi nozdry zatrepotali. Usúdila som, že barista mi dal horkú kávu – chutila ako kyselina sírová.

Plánovala som Kate povedať, že dnes večer mám rande s chalanom, s ktorým som sa zoznámila na Tinderi, ale nepočúvala.

Kate nikdy nepočúvala.

Celé dve minúty prešli v tichu, usilovala som sa dostať do seba kávu, na ktorú som oplieskala štyri libry, a Kate sa chichotala na skupinovom čete, na ktorom som sa nemohla zúčastniť.

V hlave sa mi rodila hádka. Marinovala sa celé roky v mori trpkosti a zrady a po tých dvoch minútach boli moje slová dokonale naolejované a pripravené dopadnúť na horúcu panvicu. Už-už tresnem šálku na stôl a poviem jej všetko, čo som chcela povedať, ale v skutočnosti by som nikdy nevyslovila tie žľčovité slová, hoci som ich mala plné ústa. Nedokázala som to urobiť ani predtým. Prečo som si myslela, že to dokážem teraz?

Pozrela som na osvetlený mobil v Katinej ruke a všimla som si čas. Celých dvadsaťsedem minút sme „dobiehali zameškané“ – to bol náš rekord.

„Super, že som ťa znova videla, Eff!“ Kate ma objala, čo sa mi zdalo zbytočné a vtieravé.

Dočerta, ešte aj voňala úžasne.

„Aj ja som hrozne rada, že som ťa videla,“ zaklamala som a takmer som počula, ako tie suché slovné hovienka dopadajú na zamrznutý chodník.

„Ozvem sa ti pred odchodom do Toronta. Mám ťa rada, maj sa.“ Poslala mi ponad plece vzdušný bozk a odišla, chvost sa jej hojdal na chrbte ako hodvábne kyvadlo.

Chvíľu som len stála a dívala sa za odchádzajúcou Kate. V mysli sa mi vynorila fotka zo školského plesu, hriala ma na srdci. Naše mamy to zaplatili vopred, lebo odmietali dovoliť, tak ako my, aby naše priateľstvo stihla rýchla smrť, hoci sme si to zaslúžili. V hlave som mala vrytú spomienku na dve šesťnásťročné baby, ktoré sa objímali, akoby nám minulosť bránila v odlúčení. V tých žiarivých úsmevoch sa skrývali roky tajomstiev, spoločných radostí a strastí, roky lásky.

Kedysi som ju naozaj ľúbila, o tom niet pochyb, ale tá láska nebola nič viac než obraz v mysli. Spomienka.

~ Kapitola dva

Nikdy som nenadväzovala priateľstvá ľahko, takže nahraďiť to, o čo som prišla s Kate, bolo ťažké. Všetci hovorili, že priateľstvá zo školy aj z univerzity vydržia večnosť.

Oficiálne vyhlasujem, že tie sentimentálne slová sú len drísty.

Na univerzite som si nenašla nijaké priateľky.

Nula. Nil. Nada.

Spolužiačky boli hrozne detinské, liezli mi na nervy, nemali zmysel pre humor a vyžívali sa v tom, že sa opíjali a vychvaľovali, s kým sa vyspali.

Tie roky, keď som sa mala bezstarostne opíjať a dostávať sa do trápnych situácií – tie zážitky, čo som mala spomínať na každom večierku do konca života –, som strávila štúdiom a tvrdou prácou. Nešťvalo by ma to, keby som len tak-tak nezískala najnižší stupeň vyznamenania a podarilo sa mi z toho dostať len po uši v dlhoch, takže som nemala nádej splatiť dlžobu. Všetky moje školské priateľstvá sa skončili promóciou a nebolo to vlastne nič iné, len tri nafúknuté roky vytrvalej konzumácie sacharidov, tri roky sklamaní.

Rok po promócií som žila na sociálnej podpore, čo bol posledný hrdzavý klinec do rakvy mojej sebaúcty. Ale z tých nekonečných hodín na nepohodlných stoličkách pod silnými žiarivkami vzišlo aj čosi dobré. Arthur.

Arthur Dale, majiteľ Kníhkupectva so somárskymi ušami – naozaj sa to kníhkupectvo tak volá –, prišiel do strediska na úrade práce, aby sa porozprával so mnou a dvadsiatimi inými nešťastníkmi bez práce o tom, aby sme si založili vlastnú firmu.

Pravdupovediac, ja jediná som si z Arthurových rečí niečo vzala, a keď skončil svoje rozprávanie o daňových priznaniach a marketingu, šla som to s ním predebatovať. Mohol mať okolo štyridsaťpäť, na hlave neposlušnú čiernu hrivu a na nohách obnosené, no čo, rovno roztrhané sandále. Potom som sa prisala na Arthura ako pijavica a rýchlo sa z nás stali nepravdepodobní priatelia. Aspoň som si to nahovárala, či už sa to Arthurovi páčilo, alebo nepáčilo.

Moja mama Joy, to meno znamená radosť – aká irónia, veď málokedy mala z niečoho radosť –, si robila starosti, aké úmysly má Arthur s jej stratenou a neistou dcérou, ale rýchlo som ju upokojila, keď som jej vysvetlila, že Arthur má oči iba pre jednu osobu, a to pre svojho účtovníka Tobyho.

Arthur bol z každej stránky môj protiklad. Bol úspešný, jeho podnik vyhrával boj medzi knihou a čítačkou, mal pekný byt nad kníhkupectvom a neochvejný zmysel pre sarkazmus, o akom som mohla len snívať. Nechýbalo mu sebavedomie a vedel byť vytrvalý, ak chcel niečo získať, čo najlepšie ilustrovala jeho snaha o dosiahnutie Tobyho (trvalo to aspoň šesť rokov).

Nebál sa zamerať na niečo a deväť ráz z desiatich dostal, čo chcel.

Zamierila som do jeho kníhkupectva, ešte vždy našťavaná na stretnutie pri káve, ten hnev mi zožieral útroby ako žalúdočná kyselina. Stlačila som studenú mosadznú kľučku na dverách silnejšie, než bolo treba, a zaskočila som zvonec. Keď ľudia v predajni počuli to hlasné zvonenie, obrátili sa a ohromene na mňa civeli. Všetci okrem Arthura, ten už bol na mňa zvyknutý a nevyviedlo ho to z rovnováhy. Stál vysoko

na rebríku a ukladal turistických sprievodcov podľa poradia, v akom chcel navštíviť tie krajiny.

„Ach, vitaj, ty zlatý lúč slnka,“ zamrmlal monotónne, keď som hodila kabelku na pult, všetko sa z nej vysypalo a zahrmovalo na dlážke. „Neostýchaj sa, poď dnu a naruš môj pokoj.“

„Prepáč, mala som blbé ráno,“ vysadla som na pult a prekrížila som si nohy.

„Čo znamená, že ja budem mať blbé popoludnie,“ jednou rukou sa chytil rebríka a obrátil sa tvárou ku mne. „Tak čo sa stalo?“

„Kate,“ vzdychla som.

„Aha, chápem,“ odvetil a jeho vysoká, chudá postava sa týčila nado mnou.

„Povýšili ju a zasnúbila sa.“

„Au!“ Zmraštil tvár. „Stavím sa, že to bolelo.“

„Nepovedala by som, že bolelo. Skôr som mala pocit, akoby som chytila lepru.“ Z drevenej misky som si vzala bezplatnú mentolku a strčila som si ju do úst.

„To nie je pre teba!“ vyhrkol Arthur podráždene, rýchlo zliezol z rebríka a odložil misku z môjho dosahu.

Nebola som si stopercentne istá, či sa Arthurovi páčim, ale strpel ma, a preto sa z neho rýchlo stal môj obľúbený človek. Vtlačila som sa do jeho života, asi ako sa dieťa tlačí z materského lona – zúfalo som sa naňho upla a odmietala som sa pustiť. Niekoľko týždňov od jeho prednášky na úrade práce som chodila do jeho kníhkupectva, sedela a čítala, a keď mal Arthur veľa práce, začala som obsluhovať zákazníkov. Po čase sa rozhodol, že mi bude platiť, a tak som sa mu vtlačila nielen do života, ale aj do biznisu. Musím priznať, že to bol najlepší džob, aký som kedy mala, nemusela som dodržiavať oficiálne pracovné hodiny, predpísané oblečenie ani pravidlá, iba dať ruky preč od bezplatných mentoliek.

Okolo políc sa premieľalo zopár ľudí, pozerali si chrbty kníh, hľadali čítanie do postele. Odvrátila som sa od nich